

Sprovođenje reforme programskog budžetiranja u Jermeniji

Bohinj, Slovenija, 27-29. mart, 2012.

Opšte informacije o Republici Jermeniji

- **Površina teritorije** : 29 740 kvadratnih kilometara
- **Broj stanovnika**: 3 274 300
- **Politički sistem**: Republika Jermenija (RJ) je suverena, demokratska država koja se temelji na brizi za svoje građane i vladavini prava. Državna vlast se vrši na osnovu podele na zakonodavnu, izvršnu i pravosudnu vlast.
- **Administrativna podela**: Teritorija Republike Jermenije je podeljena na deset regiona (marzes); glavni grad države je Jerevan.
- **Budžetski sistem Republike Jermenije** se sastoji iz dvostepenog budžeta države i budžeta opština.

Najvažniji finansijski indikatori

Indikatori	2010. ostvareno	2011. plan	2012. plan
BDP, miliona dolara	9.371,1	10.513,2	11.132,0
Državni prihod, milioniadolara	2.033,1	2.381,1	2.405,5
% BDP	21,7	22,6	21,6
Državni rashod, miliona dolara	2.499,9	2.796,2	2.755,2
% BDP	26,7	26,6	24,7
Deficit, miliona dolara	466,7	415,1	349,6
% BDP	5,0	3,9	3,1

Različite faze sprovođenja reforme programskog budžetiranja (PB)

- Faza razvoja metodologije (2005/2006)
- Pilotna faza
  - 2006   Grupa 1 Main Budget Administrator (MBA)(4)
                                    Glavni administrator budžeta
  - 2007   Grupa 2 MBA (4 + 10)
  - 2008   Grupa 3 MBA (4 + 10 + 64)
- Faza sprovođenja
  - 2008   Zvanično odobravanje koncepta
  - 2009   Razvoj programa za sve MBA
  - 2010-2011   Razvoj i poboljšanje strukture i klasifikacije programa, automatizacija određenih procesa
  - 2012-2014   Zakonodavna osnova za programsko budžetiranje (dopune Zakona o budžetskom sistemu RJ), prelazak na novi format budžeta, poboljšanje kvaliteta informacija u ministarstvima (uključujući uvođenje prakse izrade programskih “pasoša”)

Kratak pregled različitih faza reforme

- Sprovođenje koncepta programskog budžetiranja započeto je 2002-2003.
- U 2009, početne faze razvoja metodologije (prilagođene za RJ); testiranje kroz pilot-projekat u odabranim opštinama i implementacija.
- Od tada se programski format koristi za sve programe rashoda u državnom budžetu Republike Jermenije.
- Za sistem izveštavanja koriste se indikatori učinka (ne-gotovinski).
- Uvedena je metodologija izrade programskih pasoša. U nekim ministarstvima, pasoši su već testirani.
- Sistem za centralno planiranje i obradu podataka se uspešno sprovodi u ministarstvima.

Kratak pregled faza reforme - nedostaci

- Kriza je značajno uticala na budžetski proces u 2010. Stoga su elementi strateškog planiranja i upravljanja (delimično i sprovođenja programskog budžetiranja) zamenjeni operativnim upravljanjem.
- Do sada su reforme sprovedene isključivo na inicijativu vlade (MF) bez zakonodavne podrške.
- Kvalitet informacija o programima, planiranje na osnovu učinka i indikatori učinka nisu na zavidnom nivou zbog nedovoljne prihvaćenosti reformi od strane ministarstava.
- Kvalifikacije službenika u resornim ministarstvima i odeljenjima.
- Kao posledica toga, informacije o programima se ne koriste dovoljno efikasno za analizu i reviziju programa.

Poboljšanja - centralni nivo (Ministarstvo finansija)

U poslednjih nekoliko godina uspeali smo da postignemo sledeće:

- Da osiguramo transparentnost budžetskog procesa
- Da poboljšamo strukturu programa i uvedemo programsku klasifikaciju (grupisanje prema ciljevima) sa kodifikacijom koja nije u vezi sa drugim klasifikacijama
- Da grupišemo i smanjimo broj programa sa 800 na 176
- Da automatizujemo jedan broj procesa (usaglašavanje sa programskim sistemom trezora)
- Da razvijemo format za programski pasoš
- Da organizujemo redovne obuke za državne službenike u Centru za obuku Ministarstva finansija

Programski pasoš

- Osmišljen format i instrukcije
- Izvršeno testiranje u nekoliko ministarstava
- Stručni pregled kvaliteta
- Nekoliko programskih pasoša je postavljeno na zvanični veb-sajt Ministarstva finansija
- U 2012, aktivnosti će se nastaviti i u narednih nekoliko godina postepeno pokriti sve programe

Planovi za 2012-2014

- Usvajanje izmena Zakona o budžetskom sistemu RJ od strane Narodne skupštine (nacrt izmena priprema Ministarstvo finansija)
- Sinhronizacija sa drugim reformama (upravljanje učinkom, revizija)
- Proširivanje primene programskih pasoša
- Kvalitetnije informacije o programima od strane ministarstava
- Poboljšanje sistema izveštavanja o programima
- Kontinuirana obuka službenika u Centru za obuku Ministarstva finansija
- Finalna implementacija programskog budžetiranja (najrealnija procena do 2014)